

INSTRUKCJA RUCHU I EKSPLOATACJI SIECI PRZESYŁOWEJ

Część ogólna

*zatwierdzona decyzją Prezesa URE
nr DPK-4320-1(6)/2010/KS z dnia 23 lipca 2010 r (z późn. zm.)*

Tekst ujednolicony uwzględniający zmiany wprowadzone:

- *Decyzją Prezesa URE nr DPK-4320-2(16)/2010-2013/LK z dnia 29 stycznia 2013 r.,*
- *Kartą aktualizacji nr CO/1/2014 zatwierdzoną decyzją Prezesa URE nr DPK-4320-2(40)/2010/2014/LK z dnia 31 lipca 2014 r.*
- *Kartą aktualizacji nr CO/2/2017 zatwierdzoną decyzją Prezesa URE nr DRR.WRE.4320.3.2017.LK z dnia 28 listopada 2017 r.*
- *Kartą aktualizacji nr CO/3/2019 zatwierdzoną decyzją Prezesa URE nr DRR.WRE.4320.8.2019.PSt z dnia 18 lutego 2020 r.*
- *Kartą aktualizacji nr CO/4/2020 zatwierdzoną decyzją Prezesa URE nr DRR.WRE.4320.3.2020.PSt z dnia 3 kwietnia 2020 r.*
- *Kartą aktualizacji nr CO/5/2022 zatwierdzoną decyzją Prezesa URE nr DRR.WRE.4320.9.2022.ŁW z dnia 9 stycznia 2023 r.*

Tekst obowiązujący od dnia: 23 stycznia 2023 r.

Spis treści

I.A. Operator systemu przesyłowego elektroenergetycznego	3
I.B. Podstawy prawne opracowania Instrukcji Ruchu i Eksploatacji Sieci Przesyłowej.....	4
I.C. Zakres przedmiotowy i podmiotowy IRIESP oraz struktura IRIESP	5
I.C.1. Zakres zagadnień podlegający uregulowaniu w IRIESP oraz struktura IRIESP	5
I.C.2. Podmioty zobowiązane do stosowania IRIESP	6
I.D. Wprowadzanie zmian IRIESP	7

I.A. Operator systemu przesyłowego elektroenergetycznego

- I.A.1. Operator systemu przesyłowego elektroenergetycznego (dalej „OSP”), zgodnie z ustawą z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne (Dz. U. z 2022 r. poz. 1385 z późn. zm.) (dalej „ustawa Prawo energetyczne”), jest przedsiębiorstwem energetycznym zajmującym się przesyłaniem energii elektrycznej, odpowiedzialnym za ruch sieciowy w systemie przesyłowym elektroenergetycznym, bieżące i długookresowe bezpieczeństwo funkcjonowania tego systemu, eksploatację, konserwację, remonty oraz niezbędną rozbudowę sieci przesyłowej, w tym połączeń z innymi systemami elektroenergetycznymi.
- I.A.2. OSP wykonuje również określone ustawą Prawo energetyczne zadania operatora informacji rynku energii (dalej „OIRE”), które obejmują w szczególności zarządzanie i administrowanie centralnym systemem informacji rynku energii oraz przetwarzanie zgromadzonych w centralnym systemie informacji rynku energii informacji rynku energii oraz innych informacji, do których jest uprawniony na potrzeby realizacji procesów rynku energii.
- I.A.3. Zakres odpowiedzialności, obowiązki i zadania OSP określają przepisy prawa krajowego, w szczególności ustawy Prawo energetyczne oraz wydanych na jej podstawie aktów wykonawczych oraz przepisy prawa unijnego, w szczególności:
- rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/943 z dnia 5 czerwca 2019 r. w sprawie rynku wewnętrznego energii elektrycznej (Dz. U. UE L 158 z 14.06.2019, str. 54, z późn. zm.) (dalej „rozporządzenie 943”); oraz
 - rozporządzeń wydanych na podstawie art. 59 lub 61 rozporządzenia 943 (dalej „kodeksy sieci”).
- I.A.4. OSP jest obowiązany, zgodnie z ustawą Prawo energetyczne, współpracować z OSD w utrzymywaniu odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa pracy sieci przesyłowej oraz technicznych rezerw zdolności dystrybucyjnych koordynowanej sieci 110 kV.
- I.A.5. Operator systemu dystrybucyjnego elektroenergetycznego, którego sieć dystrybucyjna nie posiada bezpośrednich połączeń z siecią przesyłową (dalej nazywany również w skrócie „OSDn”) realizuje określone w ustawie Prawo energetyczne obowiązki w zakresie współpracy z OSP za pośrednictwem OSD, z których siecią dystrybucyjną jest połączony, a którzy jednocześnie posiadają bezpośrednie połączenie z siecią przesyłową (dalej nazywany również w skrócie „OSDp”).
- I.A.6. Na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej funkcję OSP pełni spółka działająca pod firmą Polskie Sieci Elektroenergetyczne S.A. (dalej „PSE S.A.” lub „Spółka”).
- I.A.7. PSE S.A. zostały wyznaczone OSP na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej decyzją Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki (dalej „Prezes URE”) nr DRE-4710-3(7)/2013/2014/4988/ZJ z dnia 16 czerwca 2014 r.
- I.A.8. PSE S.A. posiadają koncesję na przesyłanie energii elektrycznej wydaną przez Prezesa URE decyzją nr PEE/272/4988/W/2/2004/MS z dnia 15 kwietnia 2004 r., wraz z późniejszymi zmianami.
- I.A.9. Prezes URE decyzją nr DRE-4710-2(13)/2013/2014/4988/ZJ z dnia 4 czerwca 2014 r. przyznał PSE S.A. certyfikat spełniania kryteriów niezależności określonych w art. 9d ust. 1a ustawy Prawo energetyczne.
- I.A.10. Struktura organizacyjna PSE S.A. obejmuje:
- jednostki organizacyjne PSE S.A. zlokalizowane w siedzibie Spółki, tj. w Konstancinie – Jeziornie pod adresem:
ul. Warszawska 165,
05-520 Konstancin - Jeziorna,
oraz,

wchodzące w skład wybranych jednostek organizacyjnych PSE S.A. zamiejscowe komórki organizacyjne działające odpowiednio na obszarach: Centralnej, Północnej, Południowej, Zachodniej i Wschodniej Polski, zlokalizowane odpowiednio w:

Warszawie pod adresem: *al. Jerozolimskie 132; 02-305 Warszawa;*

Bydgoszczy pod adresem: *ul. Marszałka Focha 16; 85-950 Bydgoszcz;*

Katowicach pod adresem: *ul. Jordana 25; 40-056 Katowice;*

Poznaniu pod adresem: *ul. Marcelińska 71; 60-354 Poznań;*

Radomiu pod adresem: *ul. Żeromskiego 75; 26-600 Radom;*

określane dalej w Instrukcji Ruchu i Eksploatacji Sieci Przesyłowej jako „ZKO OSP”.

Korespondencję, przekazywaną zgodnie z postanowieniami IRiESP do ZKO OSP należy kierować na PSE S.A. na wskazane wyżej adresy odpowiednio w Warszawie, Bydgoszczy, Katowicach, Poznaniu i Radomiu.

b) Centralną Jednostkę Inwestycyjną, zlokalizowaną pod adresem:

al. Jerozolimskie 132

02-305 Warszawa.

I.A.11. Ze względu na lokalny charakter działania ZKO OSP, związany z usytuowaniem komórek organizacyjnych PSE S.A. w terenie oraz zważywszy na charakter i zakres relacji z użytkownikami systemu, w Instrukcji Ruchu i Eksploatacji Sieci Przesyłowej został wyszczególniony zakres zadań realizowanych przez te komórki.

I.A.12. Podmioty zobowiązane do przestrzegania postanowień Instrukcji Ruchu i Eksploatacji Sieci Przesyłowej mają obowiązek współpracować z odpowiednimi jednostkami organizacyjnymi PSE S.A., w tym ZKO OSP, o których mowa w pkt I.A.10, w zakresie zadań wykonywanych przez te struktury, zgodnie z Instrukcją Ruchu i Eksploatacji Sieci Przesyłowej.

I.B. Podstawy prawne opracowania Instrukcji Ruchu i Eksploatacji Sieci Przesyłowej

I.B.1. Instrukcja Ruchu i Eksploatacji Sieci Przesyłowej (dalej „IRiESP”) opracowana została przez OSP na podstawie art. 9g ust. 1, 4, 5c i 6 ustawy Prawo energetyczne.

I.B.2. IRiESP, w zakresie określonym zgodnie pkt I.B.1, spełnia wymagania:

- (1) zawarte w przepisach prawa krajowego, w szczególności w ustawie Prawo energetyczne oraz wydanych na jej podstawie aktach wykonawczych;
- (2) wynikające z koncesji OSP na przesyłanie energii elektrycznej;
- (3) zawarte w przepisach prawa unijnego, w szczególności w:
 - a) rozporządzeniu 943; oraz
 - b) kodeksach sieci, tj.:
 - rozporządzeniu Komisji (UE) 2015/1222 z dnia 24 lipca 2015 r. ustanawiającym wytyczne dotyczące alokacji zdolności przesyłowych i zarządzania ograniczeniami przesyłowymi (Dz. U. UE L 197 z 25.07.2015, str. 24, z późn. zm.) (CACM GL),
 - rozporządzeniu Komisji (UE) 2016/1719 z dnia 26 września 2016 r. ustanawiającym wytyczne dotyczące długoterminowej alokacji zdolności przesyłowych (Dz. U. UE L 259 z 27.09.2016, str. 42) (FCA GL),
 - rozporządzeniu Komisji (UE) 2017/2195 z dnia 23 listopada 2017 r. ustanawiającym wytyczne dotyczące bilansowania (Dz. U. UE L 312 z 28.11.2017, str. 6, z późn. zm.) (EB GL),

- rozporządzeniu Komisji (UE) 2016/631 z dnia 14 kwietnia 2016 r. ustanawiającym kodeks sieci dotyczący wymogów w zakresie przyłączenia jednostek wytwórczych do sieci (Dz. U. UE L 112 z 27.04.2016, str. 1) (NC RfG),
 - rozporządzeniu Komisji (UE) 2016/1388 z dnia 17 sierpnia 2016 r. ustanawiającym kodeks sieci dotyczący przyłączenia odbioru (Dz. U. UE L 223 z 18.08.2016, str. 10) (NC DC),
 - rozporządzeniu Komisji (UE) 2016/1447 z dnia 26 sierpnia 2016 r. ustanawiającym kodeks sieci określający wymogi dotyczące przyłączenia do sieci systemów wysokiego napięcia prądu stałego oraz modułów parku energii z podłączeniem prądu stałego (Dz. U. UE L 241 z 08.09.2016, str. 1) (NC HVDC),
 - rozporządzeniu Komisji (UE) 2017/1485 z dnia 2 sierpnia 2017 r. ustanawiającym wytyczne dotyczące pracy systemu przesyłowego energii elektrycznej (Dz. U. UE L 220 z 25.08.2017, str. 1) (SO GL),
 - rozporządzeniu Komisji (UE) 2017/2196 z dnia 24 listopada 2017 r. ustanawiającym kodeks sieci dotyczący stanu zagrożenia i stanu odbudowy systemów elektroenergetycznych (Dz. U. UE L 312 z 28.11.2017, str. 54) (NC ER);
- c) wynikające z międzynarodowych standardów bezpieczeństwa i niezawodności pracy systemów elektroenergetycznych.

I.B.3. IRIESP składa się z następujących części:

- a) IRiESP - Część ogólna;
- b) IRiESP - Warunki korzystania, prowadzenia ruchu, eksploatacji i planowania rozwoju sieci (dalej „IRiESP - Korzystanie”);
- c) IRiESP - Bilansowanie systemu i zarządzanie ograniczeniami systemowymi (dalej „IRiESP - Bilansowanie”);
- d) IRiESP - Sposób funkcjonowania Centralnego systemu informacji rynku energii oraz współpracy Operatora systemu przesyłowego elektroenergetycznego, działającego jako Operator informacji rynku energii, z Użytkownikami systemu elektroenergetycznego i innymi podmiotami zobowiązanymi lub uprawnionymi do korzystania z Centralnego systemu informacji rynku energii (dalej „IRiESP - OIRE”).

I.B.4. IRIESP jest regulaminem w rozumieniu art. 384 § 1 Kodeksu cywilnego.

I.B.5. IRIESP sporządzona została w języku polskim i ta wersja językowa jest obowiązująca. Inne wersje językowe mają charakter tylko informacyjny.

I.C. Zakres przedmiotowy i podmiotowy IRIESP oraz struktura IRiESP

I.C.1. Zakres zagadnień podlegający uregulowaniu w IRiESP oraz struktura IRiESP

- I.C.1.1. IRIESP - Część ogólna określa w szczególności zakres przedmiotowy i podmiotowy IRIESP oraz tryb dokonywania i wprowadzania zmian IRiESP.
- I.C.1.2. Zakres przedmiotowy IRiESP - Korzystanie określa w szczególności art. 9g ust. 4 ustawy Prawo energetyczne.
- I.C.1.3. Zakres przedmiotowy IRiESP - Bilansowanie określa art. 9g ust. 6 ustawy Prawo energetyczne, przy czym zważywszy, że zakres tam określony pokrywa się częściowo z zakresem przedmiotowym Warunków dotyczących bilansowania, opracowanych na podstawie art. 18 EB GL, zatwierdzonych decyzją Prezesa URE nr DRR.WRE.744.35.2019.PSt z dnia 5 marca 2020 r. z późn. zm., IRiESP - Bilansowanie systemu i zarządzanie ograniczeniami systemowymi określa w szczególności:
 - a) warunki pozyskiwania usługi dyspozycyjności jednostek wytwórczych;

- b) procedury planowania koordynacyjnego i zarządzania ograniczeniami systemowymi;
- c) zasady wyznaczania zdolności przesyłowych na połączeniach międzysystemowych.

I.C.1.4. Zakres przedmiotowy IRiESP - OIRE określa art. 9g ust 5c ustawy Prawo energetyczne.

I.C.1.5. W obszarach zagadnień, o których mowa w pkt I.C.1.2 i I.C.1.3, zakres przedmiotowy IRiESP pokrywa się częściowo z zakresem przedmiotowym regulowanym metodami, warunkami, wymogami i zasadami przyjętymi na podstawie rozporządzenia 943 i kodeksów sieci (dalej „TCM”; ang. „terms, conditions and methodologies”), przy czym IRiESP zawiera regulacje bardziej szczegółowe lub regulacje dotyczące kwestii innych niż transgraniczne.

W odniesieniu do powołanych obszarów zagadnień:

- a) w przypadku, gdy wystąpi rozbieżność między postanowieniami IRiESP a postanowieniami TCM, OSP niezwłocznie podejmie działania mające na celu wyeliminowanie tych rozbieżności, a do tego czasu postanowienia TCM mają pierwszeństwo przed rozbieżnymi z nimi postanowieniami IRiESP;
- b) w przypadku wydania przez Prezesa URE decyzji w sprawie przyznania, podmiotowi zobowiązanemu do stosowania IRiESP niebędącemu OSP, odstępstwa od stosowania przepisów Kodeksów sieci, nie stosuje się wobec tego podmiotu wymagań IRiESP sprzecznych z tą decyzją.

I.C.1.6. W obszarach zagadnień, których zakres przedmiotowy IRiESP pokrywa się częściowo lub jest powiązany z zakresem przedmiotowym regulowanym TCM, IRiESP może zawierać odwołania do TCM.

I.C.1.7. Uwzględniając warunki określone w IRiESP, OSP w celu realizacji ustawowych zadań opracowuje także:

- a) instrukcje dyspozytorskie;
- b) instrukcje eksploatacji obiektów, układów, urządzeń i instalacji;
- c) instrukcję bezpieczeństwa i higieny pracy przy urządzeniach i instalacjach energetycznych;
- d) procedury organizacyjne i techniczne.

I.C.2. Podmioty zobowiązane do stosowania IRiESP

I.C.2.1. Postanowienia IRiESP - Część ogólna, IRiESP - Korzystanie oraz IRiESP - Bilansowanie obowiązują:

- a) OSP;
- b) OSD;
- c) podmioty zamierzające korzystać lub korzystające z usług świadczonych przez OSP, a w tym Operatorów Rynku, Uczestników Rynku Bilansującego, Uczestników Wymiany Międzysystemowej;
- d) podmioty, do których sieci o napięciu znamionowym 110 kV i wyższym przyłączone są urządzenia, instalacje lub sieci użytkowników systemu;
- e) podmioty, których urządzenia, instalacje lub sieci przyłączone są do sieci przesyłowej;
- f) podmioty określające warunki przyłączenia i dokonujące przyłączenia do sieci o napięciu znamionowym 110 kV i wyższym;
- g) wytwórców posiadających jednostki wytwórcze, za których dysponowanie mocą, zgodnie z postanowieniami ustawy Prawo energetyczne, odpowiada OSP.

- I.C.2.2. Postanowienia IRiESP - Część ogólna oraz IRiESP - OIRE obowiązują:
- OIRE;
 - OSP;
 - OSD;
 - właściciele sieci, instalacji lub urządzeń w przypadkach, gdy z tych sieci, instalacji lub urządzeń, dostarczana jest odbiorcom energia elektryczna, a nie wyznaczono na nich operatora systemu elektroenergetycznego;
 - sprzedawców energii elektrycznej;
 - podmioty odpowiedzialne za bilansowanie handlowe;
 - inne podmioty, nie wymienione w pkt a) - f), realizujące procesy rynku energii lub wymieniające informacje rynku energii za pośrednictwem centralnego systemu informacji rynku energii.

I.D. Wprowadzanie zmian IRiESP

- I.D.1. Zmiana IRiESP przeprowadzana jest poprzez opracowanie przez OSP, poddanie procesowi konsultacji z użytkownikami systemu i zatwierdzenie przez Prezesa URE w drodze decyzji:
- nowej IRiESP; albo
 - Karty aktualizacji do obowiązującej IRiESP (dalej „Karta aktualizacji”).
- I.D.2. W przypadku zmiany IRiESP w trybie wydania Karty aktualizacji zawiera ona specyfikację zmian IRiESP.
- I.D.3. OSP opracowuje projekt nowej IRiESP albo projekt Karty aktualizacji i publikuje go na swojej stronie internetowej.
- I.D.4. Wraz z projektem nowej IRiESP albo projektem Karty aktualizacji, OSP publikuje na swojej stronie internetowej komunikat informujący o rozpoczęciu procesu konsultacji zmian IRiESP, miejscu i sposobie nadsyłania uwag oraz terminie przewidzianym na konsultacje. Dodatkowo, OSP publikuje dokument wyjaśniający, zawierający informację o przedmiocie i przyczynie wprowadzanych zmian, a także o planowanym terminie ich wejścia w życie.
- I.D.5. Okres przewidziany na konsultacje zmian IRiESP nie może być krótszy niż określony w art. 9g ust. 2 ustawy Prawo energetyczne, przy czym ocenie OSP podlega uwzględnienie uwag bądź propozycji, które zostały przekazane OSP, po upływie okresu przewidzianego na konsultacje.
- I.D.6. Po zakończeniu okresu przewidzianego na konsultacje zmian IRiESP, OSP:
- dokonyje analizy otrzymanych uwag i propozycji;
 - opracowuje raport z procesu konsultacji, zawierający zestawienie otrzymanych uwag lub propozycji, informacje o sposobie ich uwzględnienia oraz w uzasadnionych przypadkach, zestawienie własnych uzupełnień lub korekt, których potrzeba wprowadzenia wynika ze zgłoszonych uwag i propozycji użytkowników systemu lub jeżeli mają one charakter redakcyjny bądź pisarski, lub polegają na usunięciu oczywistej omyłki (dalej „korekta OSP”);
 - opracowuje nową wersję IRiESP albo Karty aktualizacji, uwzględniającą w uzasadnionym zakresie zgłoszone uwagi i propozycje oraz ewentualne korekty OSP, zgodnie z informacjami przedstawionymi w raporcie z procesu konsultacji;
 - przedkłada Prezesowi URE do zatwierdzenia nową wersję IRiESP albo Kartę aktualizacji oraz przekazuje dokument wyjaśniający i raport z procesu konsultacji;

e) publikuje na swojej stronie internetowej komunikat o przedłożeniu Prezesowi URE nowej wersji IRiESP albo Karty aktualizacji, dokument wyjaśniający i raport z konsultacji.

I.D.7. Zmiany IRiESP wchodzi w życie w terminie określonym przez Prezesa URE w decyzji zatwierdzającej nową IRiESP albo Kartę aktualizacji.

I.D.8. IRiESP albo Kartę aktualizacji zatwierdzoną przez Prezesa URE, OSP publikuje na swojej stronie internetowej wraz z informacją o terminie wejścia w życie. OSP publikuje również na swojej stronie internetowej tekst ujednoczony obowiązującej IRiESP oraz udostępnia ten tekst do publicznego wglądu w swojej siedzibie.